

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **T. R.**, zastoupená JUDr. Ladislavem Kolačkovským, advokátem, se sídlem Opletalova 1535/4, Praha 1, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2018, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2019, č. j. 13 Ad 21/2018 – 52,

t a k t o :

- I. Výrok I. a II. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2019, č. j. 13 Ad 21/2018 – 52, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení. Ve zbytku se kasační stížnost zamítá.
- II. JUDr. Ladislavu Kolačkovskému, advokátovi, se sídlem Opletalova 1535/4, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 146 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobkyně domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 2. 2019, č. j. 13 Ad 21/2018 – 52 (dále jen „napadené usnesení“), jímž městský soud odmítl žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 5. 2018, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[2] **Napadeným rozhodnutím** žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 28. 2. 2018, č. j. X1., kterým žalobkyni podle nařízení vlády č. 343/2017 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2016, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2016, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2018 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2018 a o zvýšení důchodů v roce 2018, zvýšila vyplácený starobní důchod na 6 675 Kč měsíčně. Procentní výměra starobního důchodu se zvýšila na 3 975 Kč a základní výměra činí 2 700 Kč. Žalovaná popsala, že v souladu s výše citovaným nařízením vlády mohla starobní důchod žalobkyně zvýšit pouze určitým způsobem – procentní výměra důchodů se zvyšuje o 3,5% vyplácené procentní výměry a plná výše základní výměry se zvyšuje na 2 700 Kč.

[3] Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně **žalobu** ze dne 12. 7. 2018, v níž namítala, že postupuje v návaznosti na svoji předchozí žalobu ze dne 28. 3. 2018, neboť v mezidobí obdržela další rozhodnutí žalované. Opakovala, že ji žalovaná soustavně poškozuje v návaznosti na invaliditu po těžkém 100% pracovním úraze v Třineckých železárnách, přičemž podrobně popsala způsobené zdravotní obtíže. Za dané procesní situace přitom nevěděla, kdo má být s ohledem na složitost a dlouhodobost sporu žalovaným správním orgánem. Ve vztahu k napadenému rozhodnutí pak výslovně konstatovala, že nesouhlasí s navýšením jejího starobního důchodu, neboť se jedná o invaliditu v souvislosti s oním utrpěným těžkým 100% pracovním úrazem. Žalobkyně žádala o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta.

[4] Usnesením ze dne 27. 9. 2018, č. j. 13 Ad 21/2018 – 24, městský soud žalobkyni ustanovil zástupkyni, Mgr. Dagmar Rezkovou Dřimalovou, advokátku. Dalším usnesením z téhož dne č. j. 13 Ad 21/2018 – 25, městský soud žalobkyni vyzval k doplnění žaloby o její podstatné náležitosti – návrh výroku rozsudku a z jakých důvodů považuje napadené rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, případně jaké důkazy k prokázání svých tvrzení navrhuje – a to vše ve lhůtě dle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Podáním ze dne 11. 10. 2018 žalobkyně podala kasační stížnost proti usnesením č. j. 13 Ad 21/2018 – 24 a č. j. 13 Ad 21/2018 – 25, v níž poukazovala na to, že ustanovená zástupkyně v jiných řízeních postupovala nesprávně. Dále žádala, aby jí soud prodloužil lhůtu k doplnění žaloby s ohledem na to, že očekává ustanovení jiného zástupce. O kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 11. 2018, č. j. 9 As 366/2018 – 18, tak, že proti usnesení městského soudu č. j. 13 Ad 21/2018 – 24, ji jako nedůvodnou zamítl, a proti usnesení městského soudu č. j. 13 Ad 21/2018 – 25, ji odmítl. Proti tomuto rozsudku Nejvyššího správního soudu podala stěžovatelka ústavní stížnost ze dne 21. 1. 2019, v níž opět trvala na prodloužení lhůty k doplnění žaloby s ohledem na to, že potřebuje nového zástupce.

[6] V **napadeném usnesení** městský soud zrekapituloval průběh soudního řízení a konstatoval, že napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 15. 5. 2018, poslední den lhůty k podání žaloby bylo dne 16. 7. 2018. Pokud žalobkyně podala žalobu dne 13. 7. 2018, učinila tak včas. Žaloba však kromě obecných náležitostí musí ve lhůtě pro její podání obsahovat i žalobní body; tato lhůta se staví, požádá-li navrhovatel o ustanovení

pokračování

zástupce, přičemž nebeží po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o tomto návrhu. Soud konstatoval, že podaná žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, a to ani v nejhrubších rysech, neboť žalobkyně neuvedla, v čem konkrétně žalovaná v dané věci pochybila. Podáním žádosti o ustanovení advokáta došlo ke stavení lhůty pro doplnění žalobních bodů, avšak ani po rozhodnutí o tomto návrhu k doplnění žaloby nedošlo. Výrokem II. rozhodl o náhradě nákladů řízení. Výrokem III. napadeného usnesení městský soud ustanovené zástupkyni Mgr. Dagmar Rezkové Dřímlové nepřiznal odměnu za zastupování žalobkyně.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[7] Žalobkyně osobně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti napadenému usnesení **kasační stížnost** ze dne 11. 3. 2019, v níž namítala, že za dané procesní situace neví, jestli jí nadále zastupuje advokátka Rezková Dřímlová, proto navrhovala ustanovení nového zástupce z řad advokátů. Měla za to, že proces před městským soudem nebyl spravedlivý, že v dobré víře v řízení postupovala a že všechny požadované náležitosti vždy řádně popsala. Zopakovala, že soud zatajil zásadní okolnost v podobě těžkého 100% pracovního úrazu, který podrobně popsala.

[8] Podáním z téhož dne zástupkyně stěžovatelky podala rovněž kasační stížnost, v níž uvedla, že není pravdou, že by její žaloba neobsahovala žádný žalobní bod, neboť v hrubých rysech uvedla, proti čemu brojí. Poukazovala přitom na to, že v jiných věcech vedených před městským soudem dostala daleko delší lhůtu k doplnění žaloby, a to v délce 3 týdnů.

[9] Usnesením ze dne 5. 4. 2019, č. j. 6 Ads 45/2019 – 37, Nejvyšší správní soud zprostil ustanovenou zástupkyni Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímlovou povinnosti zastupovat stěžovatelku v tom řízení; žalobkyni ustanovil nového zástupce JUDr. Ladislava Kolačkovského, advokáta, k ochraně jejich zájmů a dále ji vyzval k doplnění kasační stížnosti.

[10] Nově ustanovený zástupce v podání ze dne 9. 5. 2019 popsal průběh komunikace mezi ním a stěžovatelkou, přičemž uvedl, že úprava výše starobního důchodu je změnou a závažným určením práv stěžovatelky, tudíž soud neměl žalobu odmítnout bez toho, aniž by dále zkoumal její podstatu a oprávněnost. Měla za to, že soud postupoval ryze formalisticky, což je nepřipustné. Ustanovený zástupce na závěr žádal zdejší soud, aby jej zprostil povinnosti zastupovat stěžovatelku, neboť ta jej slovně napadá a osočuje ze lži.

[11] Žalovaná se k věci vyjádřila v podání ze dne 20. 5. 2019 s tím, že posouzení důvodnosti kasační stížnosti ponechá na Nejvyšším správním soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou, jež splňuje podmínky obsažené v ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s., a je proti napadenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatelky v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je **důvodná**.

[14] Stěžovatelka ve své kasační stížnosti částečně správně podřadila důvod podání kasační stížnosti pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Pokud totiž stěžovatel kasační stížností napadá rozhodnutí o odmítnutí žaloby, z povahy věci pro něj přichází v úvahu kasační důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 7/2004 - 47 ze dne 18. 3. 2004). Naplnění tohoto důvodu přitom může založit i to, že rozhodnutí městského soudu je nepřezkoumatelné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015 - 128 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98.

[15] Nejvyšší správní soud je ale v takovém případě v řízení o kasační stížnosti oprávněn zkoumat pouze to, zda rozhodnutí městského soudu a důvody, o které se toto rozhodnutí opírá, jsou v souladu se zákonem; jeho úkolem není věcně přezkoumávat, zda je žaloba stěžovatele důvodná a zda je jím napadené rozhodnutí žalované v souladu se zákonem či nikoli.

[16] Nejvyšší správní soud tedy zaměřil svou pozornost na to, zda žaloba stěžovatelky ze dne 12. 7. 2018 obsahuje alespoň jeden žalobní bod. K této otázce se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, v němž konstatoval: „*V návaznosti na svá předchozí rozhodnutí dospěl rozšířený senát v nyní posuzované věci k závěru, že smyslem a účelem toho, aby v žalobě byl uveden (alespoň jeden) žalobní bod, je především vymezit obsah soudního přezkumu, tj. jaké skutkové a právní otázky má soud posuzovat z hlediska žalobcem tvrzené nezákonnosti správního rozhodnutí.*

Značná variabilita právních vztahů pak vede k základnímu požadavku, aby konkrétní případ žalobního žádání pak soudy poměřily také zásadami právního státu, zejm. volného přístupu k soudu, jehož úkolem je ochrana subjektivních (veřejných) práv..... Proto také, jak výše uvedeno, musí vymezení žalobního bodu - a setrvání na těchto mezích i v dalších fázích řízení - garantovat zásadu rovnosti účastníků řízení; stanoví tak i žalovanému meze jeho obrany, tedy to, k čemu se má vyjádřit a k čemu má předložit protiargumenty.“

[17] Nejvyšší správní soud má s ohledem na výše citované závěry rozšířeného senátu za to, že předmětná žaloba stěžovatelka jeden žalobní bod skutečně obsahovala. Stěžovatelka totiž ve své žalobě ze dne 12. 7. 2018 výslovně uvedla, že napadá procentní zvýšení údajně starobního důchodu, kdy se fakticky jedná o invaliditu v souvislosti s oním utrpeným těžkým 100% pracovním úrazem dle popisu v podání ze dne 28. 3. 2018. Stěžovatelka tímto svým podáním, které sice nedosahuje kvality běžných žalob, namítala to, že žalovaná dlouhodobě nezohledňuje její nepříznivý zdravotní stav způsobený pracovním úrazem. Tato argumentace (byť Nejvyšší správní soud za dané situace v žádném případě nehodnotí, zda je relevantní a důvodná) tedy naplňuje výše nastíněná hlediska pro posouzení žalobního bodu, neboť stěžovatelka zde popisuje, s čím nesouhlasí a proč. Požadavek na uvedení žalobního bodu dle ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak byl naplněn touto

pokračování

obecnou a stručnou (nicméně srozumitelnou a jednoznačnou) argumentací obsahující skutkové a právní důvody tvrzené nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Za dané situace proto není správný závěr městského soudu stran toho, že žaloba stěžovatelky ze dne 12. 7. 2018 je neprojednatelná.

[18] K otázce délky výzvy k doplnění žalobní argumentace pak Nejvyšší správní soud pouze doplňuje, že lhůta pro podání žaloby dle ustanovení § 72 odst. 1 ve spojení s § 72 odst. 4 s. ř. s. je lhůtou zákonnou a nelze ji rozhodnutím soudu prodloužit. Městský soud proto při stanovení délky lhůty k doplnění žaloby (byť tato výzva byla s ohledem na výše uvedené nadbytečná) postupoval správně, neboť žalobce může žalobní argumentaci doplnit pouze ve lhůtě pro podání žaloby (viz ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s.), kterou soud nemůže jakkoli prodloužit.

[19] Za dané procesní situace proto Nejvyšší správní soud zrušil pouze výrok I. a II. napadeného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o odmítnutí žaloby a o nákladech řízení, čímž umožní další vedení řízení o žalobě ze dne 12. 7. 2018. Ve vztahu k výroku III. napadeného usnesení však kasační stížnost zamítl, neboť vůči tomuto výroku, kterým městský soud rozhodoval o odměně ustanovené zástupkyně, stěžovatelka ničeho nenamítala; navíc jeho zrušení by vedlo pouze k tomu, že by o odměně této zástupkyně muselo být rozhodováno znovu, což nepovažuje Nejvyšší správní soud s ohledem na výtky stěžovatelky vůči této zástupkyni za vhodné a racionální.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud proto napadené usnesení městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, který byl vysloven v odůvodnění tohoto rozsudku. O případné náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[21] K otázce zastupování stěžovatelky v dalším řízení Nejvyšší správní soud odkazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2018, č. j. 8 As 167/2017 - 58, k němuž je připojena právní věty, že *„Zastoupení advokátem, kterého Nejvyšší správní soud ustanovil pro řízení o kasační stížnosti, je omezeno jen na řízení před Nejvyšším správním soudem. V dalším řízení před krajským soudem, bylo-li jeho rozhodnutí Nejvyšším správním soudem zrušeno a věc mu vrácena, takové zastoupení netrvá (§ 35 odst. 9 s. ř. s.).“* S ohledem na to, že Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil, přičemž ustanovený zástupce JUDr. Ladislav Kolačkovský, advokát, byl tímto soudem ustanoven pro řízení o kasační stížnosti usnesením ze dne 5. 4. 2019, č. j. 6 Ads 45/2019 - 37, toto ustanovení končí právní mocí předmětného rozsudku, tj. ukončením řízení o předmětné kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto za dané procesní situace zvláště nerozhodoval o návrhu zástupce stěžovatelky na zproštění jeho ustanovení z důvodu narušení nezbytné důvěry, neboť jím zvolený postup je v souladu s výše citovaným názorem rozšířeného senátu stran trvání ustanovení zástupce ze strany Nejvyššího správního soudu, se zásadou hospodárnosti a rychlosti řízení. Rovněž není na újmu práv stěžovatelky, neboť ta dosáhla meritorního projednání svých kasačních námitek a zrušení napadeného usnesení, čímž byla ze strany zdejšího soudu fakticky plně uspokojena. Hledání „dalšího“ zástupce pro stávající řízení o kasační stížnosti by za dané procesní situace Nejvyšší správní soud považoval za ryze formalistické, neboť nový

zástupce by již do řízení nemohl ničeho nového vnést a fakticky by vystupoval pouze v roli zprostředkovatele doručování písemností mezi Nejvyšším správním soudem a stěžovatelkou.

[22] S ohledem na skutečnost, že právní mocí tohoto rozsudku zastoupení stěžovatelky prostřednictvím JUDr. Ladislava Kolačkovského, advokáta, končí, musí Nejvyšší správní soud rozhodnout o jeho odměně za zastupování a náhradě hotových výdajů, které hradí stát (viz ustanovení § 35 odst. 10 věta první in fine s. ř. s.). Ustanovenému zástupci JUDr. Ladislavu Kolačkovskému přiznal odměnu za zastupování (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Náklady řízení spočívají v odměně za 2 úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem; doplnění kasační stížnosti), celkem v částce 2 000 Kč [§ 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a z náhrady hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky), celkem tedy 2 600 Kč. Ustanovený zástupce je plátcem DPH, a proto se částka zvyšuje o příslušnou daňovou sazbu, celkem tedy na 3 146 Kč. Přiznaná odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2019

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu